

31.05.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**31 Mayıs 2024
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

31 Mayıs 2024 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Kapsamında Akdedilen 2021 Yılı Türkiye İçin Yıllık Eylem Planına Ait Finansman Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Olarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Komisyonu Arasında 17/4/2024 ve 24/4/2024 Tarihli Mektupların Teatisi Yoluyla İmzalanan Ekli Değişiklik Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8577)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği Statüsünde Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 8578)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde İlan Edilen Zerzevatçı Mahallesi Etabı Kesin Korunacak Hassas Alanının Sınırlarının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8579)

— Balıkesir İlinde Kurulacak Günaydın RES (Yardımcı Kaynak GES) Elektrik Üretim Tesisini İçin Gerekli Olan ve Belirtilen Taşınmazların, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8580)

— R3-Malatya-1 RES Elektrik Üretim Tesisinin Yapımı Amacıyla Malatya, Erzincan ve Sivas İllerinde Bulunan Bazı Taşınmazların, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8581)

— 154 kV R3-Trabzon-1 RES TM-R3-Bayburt-5 RES TM Enerji İletim Hattı Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8582)

— 154 kV R3-Karaman-1 RES TM-Kepezkaya Havza TM Enerji İletim Hattı Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8583)

— 154 kV Ulus Transformatör Merkezi Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8584)

— 400/154 kV Bursa Batı TM İrtibatları Enerji İletim Hattı Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8585)

— Uluirmak (Mamasın) Barajı Sulaması Yenileme İnşaatı Projesi (KOP) Kapsamında Bazı Taşınmazların Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8586)

31.05.24

— Şarkikaraağaç İlçesi Doğal Gaz Boru Hattı Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Bazı Taşınmazların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8587)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2024/155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163)

YÖNETMELİKLER

- Sit Alanlarında Kalan Taşınmazların Hazine Taşınmazları ile Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sığır Tüberkülozu ile Mücadele Yönetmeliği
- Karayolu Taşıma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Devlet Malzeme Ofisi Mal Alımları Denetim, Muayene ve Tesellüm Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Devlet Malzeme Ofisi Satınalma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

— İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/6)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 14/12/2023 Tarihli ve 2019/26843 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 10/1/2024 Tarihli ve 2018/37889 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 10/1/2024 Tarihli ve 2019/34998 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 10/1/2024 Tarihli ve 2020/22431 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 7/2/2024 Tarihli ve 2019/14799 Başvuru Numaralı Kararı

Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Altıntel, Ankara Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz'u ziyaret etti. Güncel Ekonomik Gelişmeler Görüşüldü

Kırklareli Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Altıntel, Ödemiş Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı A.Latif Aka ile birlikte, Ankara Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz'u makamında ziyaret

etti. Görüşmede, güncel ekonomik olaylar ve gelişmelerin yanı sıra ticaret sektörünün mevcut durumu ve geleceğe yönelik beklentiler masaya yatırıldı.

Ziyaretin ana konuları arasında ekonomik

gelişmeler ve ticaret sektöründeki yenilikler yer aldı.

Başkan Turhan Altıntel ve Başkan A.Latif Aka, kendi bölgelerindeki ekonomik durumu ve ticaret borsalarının karşılaştığı zorlukları Başkan Faik Yavuz ile paylaştı.

Kırklareli Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Altıntel, Ödemiş Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı A.Latif Aka ile birlikte, Ankara Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz'u makamında ziyaret etti.

Ziyaret sırasında, güncel ekonomik olaylar ve gelişmeler ele alınarak, sektörün durumu ve geleceğe yönelik beklentiler üzerinde duruldu.

Ziyaretin ana gündem maddelerinden biri, güncel ekonomik olaylar ve ticaret sektöründeki gelişmeler oldu.

Başkan Turhan Altıntel ve Başkan A.Latif Aka, bölgelerindeki ekonomik durumu ve tica-

ret borsalarının karşılaştığı zorlukları Başkan Faik Yavuz ile paylaştı.

Karşılıklı olarak yapılan değerlendirmelerde, özellikle tarım ve ticaret sektörlerindeki yenilikler ve reformlar üzerinde duruldu.

Üç borsa başkanı, sektörde yaşanan değişimlerin ve küresel ekonomik dinamiklerin yerel pazarlara etkisini tartıştı.

Kırklareli Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Altıntel, gösterilen konukseverlikten dolayı Faik Yavuz'a teşekkürlerini sundu.

Aynı zamanda, ilerleyen dönemlerde de bu tür ziyaretlerin devam etmesi gerektiğini vurguladı.

Görüşmenin sonunda, üç borsa başkanı da ortak projeler ve işbirliği fırsatları üzerinde durdu. Tarım ve ticaret sektörlerinin geliştirilmesi, bölgesel kalkınmanın desteklenmesi ve ekonomik istikrarın sağlanması adına atılacak

adımlar konuşuldu. Özellikle, dijitalleşme ve yenilikçi uygulamaların ticaret borsalarına entegrasyonu gibi konular üzerinde fikir birliğine varıldı.

Kırklareli Ticaret ve Borsası ziyaretle ilgili şu bilgileri verdi:

“Borsamız Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Altıntel Ödemiş Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı A.Latif Aka ile birlikte Ankara Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz'u ziyaret etti.

Gerçekleştirilen ziyarette güncel ekonomik olaylar ve gelişmeler değerlendirildi.

Sohbet havasında geçen ziyarette Başkan Faik Yavuz ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirirken, Başkan Turhan Altıntel'de gösterilen konukseverlik için Ankara Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz'a teşekkür etti.”

Haber: Sevda Ergün

Farklı bitkilerin ekildiği merada beslenen kuzular kilo aldı

Samsun'da, Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü işbirliğiyle yürütülen 'Yapay meralarda botanik ve fitokimsiyal çeşitliliğin ot verimi, toprak özellikleri ve kuzularda canlı artışı ile antihelmintik etkilerin belirlenmesi' isimli TÜBİTAK 1001 projesinin tanıtımı yapıldı.

Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Çarşamba Deneme İstasyonu'ndaki 8 farklı bitkinin ekildiği 4 merada kuzuların kilogram artışları düzenlenen tarla günü etkinliği ile bölge çiftçilerine anlatıldı. Etkinlikte bir konuşma yapan **OMÜ Rektörü Prof. Dr. Yavuz Ünal**, **projeyle üreticilerin küçük alanlardan daha çok verim ve kazanç sağlamalarının hedeflendiğini** belirtti.

Projenin sunduğu fırsatlarla ilgili bilgi veren Prof. Dr. Yavuz Ünal: "Artan nüfus, bu tür projelerin yapılmasını zorunlu hale getiriyor. Daha **fazla üretim yapmak önemli ama gıdanın sağlıklı olması, hayvanın sağlıklı bir şekilde geliştirilebilmesi, yetiştirilebilmesi dolayısıyla bu ürünün sağlıklı bir şekilde topluma arz edilebilmesi aslında geleceğimiz açısından hayati öneme sahip**. Proje işte bize böyle bir fırsat sunuyor" dedi.

"Yılda 1 milyon 240 bin ton kaba yeme ihtiyaç var"

İl Tarım ve Orman Müdürü İbrahim Sağlam ise Samsun'da 250 bin adet küçükbaş varlığının bulunduğu işaret ederek, "Yılda 1 milyon 240 bin ton kaba yeme ihtiyacımız var. Samsun'da 162 bin dekarıdan yaklaşık 73 bin dekarını ıslah ettik, çalışmalar devam ediyor. **Buradaki çalışmalar içinde önemli nokta bu**

karışımların küçükbaşta canlı ağırlığa ne kadar etkili olacak, çalışma bitince bakacağız. Araştırmalar sonucunda küçükbaş ağırlıklı olan yerlerde 6'lı karışıma kadar çıkıyoruz. O karışımlar içerisinde buradaki karışımlara da yer verebiliriz." ifadesini kullandı.

Kuzuların günlük kilo artışı 95-118 gram arasında

Merayı tamamen kendilerinin oluşturduğunu, 4 farklı merada belirli oranlarda Gelemen üçgülü, çayır üçgülü, ak üçgül, gazal boynuzu, domuz ayrığı, çok yıllık çim, sinir otu ve hindiba bitkilerini ektiklerini anlatan Prof. Dr. Ayan, şöyle devam etti:

"Araştırma sonucunda hayvanların bağırsaklarındaki helmint parazitlerin sayıları azalmış durumda. Projenin ilk yılında kuzularda kilogram artışı günlük 95 gram olmuştur. Bu bitkiler çok yıllık bitkiler olduğu için bitkilerin performanslarını birinci yılı çok fazla gösteremiyorlar. **95 gram ile 118 gram birinci yıl, bu yıl şu ana kadar daha denememiz bitmedi ama 200 ila 220 gram günlük canlı ağırlık kazancı kuzularda olduğunu gözlemledik.** Projenin son yılında sonuçlarını yazacağız" dedi.

Yiyecek ve su kıtlığı kapıda! Artan sıcaklıklar ve düzensiz yağışlar tarımsal üretimi etkiliyor

İklim değişikliği ile birleşen El Nino'nun yol açtığı sıcaklık artışları, kuraklık ve yağış dengesizliklerinin tarımsal üretimi etkileyerek verim ve kalite düşüşlerine neden olduğu belirtiliyor.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) El Nino'yu, neden olduğu tehlikelerle **gıda güvenliği açısından yüksek risk** oluşturan bir hava olayı şeklinde tanımlarken çiftçileri, **hayvancılıkla uğraşanları ve balıkçıları bu risklerin en fazla tehdit ettiği gruplar arasında** gösteriyor.

FAO'nun geçmiş yıllardaki El Ninolardan yola çıkarak hazırladığı çalışmaya göre, bu hava olayı, Güney Asya'nın büyük bölümünde muson mevsiminin en yoğun olduğu haziran-eylül döneminde normalin altında yağışlara neden olurken bazı Pasifik adalarında kuraklığa yol açarak **yiyecek ve su kıtlığı tehlikesini beraberinde getiriyor.**

El Nino **Orta Asya ve Afrika Boynuzu'na** ortalamanın üzerinde yağışlar getirirken bu yağışlar sel ve toprak kaymalarını tetikleyerek tarımsal üretime zarar veriyor. Hava olayının etkili olduğu yılların temmuz ve eylül ayları arasında Etiyopya, Sudan, Güney Sudan, Uganda ve Kenya gibi Afrika ülkelerinde ortalamanın altında yağışlar gözlenirken Güney Afrika'nın büyük bölümünde de kasım ve mart ayları arasında yağışlar azalıyor. Bu durum, **bazı tarım ürünlerinde rekolteyi etkileyerek gıda tedarikinde sorunlara yol açıyor.**

Batı Afrika ve **Sahel** bölgesinde de El Nino, ana tarım mevsimine denk gelen temmuz-eylül arasında ortalamanın altında yağış koşullarına neden oluyor. FAO'ya göre bu koşullar altında mahsulü azalan Sahel ülkelerinin ithalata bağımlılığı artabiliyor.

El Nino'nun en fazla etkilediği bölgelerden biri olan Orta Amerika'da haziran-aralık dönemi kurak geçerken bu dönemin, mısır başta olmak üzere birçok ürün açısından tarım mevsimi olması bölgedeki ülkeleri ekonomik açıdan zor durumda bırakıyor.

İklim değişikliği ve El Nino etkilerinin birleşmesiyle **2023, tarihin en sıcak yılı** olurken geçen yıl Türkiye'de özellikle sulama gereksinimi olan bazı ürünlerin rekolteğinde de düşüş kaydedildi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Bitkisel Üretim İstatistiklerine göre, 2023'te bir önceki yıla göre çeltik üretimi yüzde 5,3, ayçiçeği üretimi yüzde 13,8, pamuk üretimi ise yüzde yüzde 23,6 azaldı.

"Su ihtiyacı artıyor, verim ve kalite azalıyor, hasat zamanı değişiyor"

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye İklim Değişikliği ve Çevre Portföy Yöneticisi **Meral Mungan Arda**, Türkiye gibi yarı kurak bir coğrafya üzerinde bulunan ülkelerde, El Nino'nun tarımsal üretim üzerindeki etkilerinin özellikle kuraklık ve sıcak hava dalgası tehlikeleriyle birlikte görüldüğünü, bunun bitkisel ve hayvansal üretimin performansına tehdit oluşturduğunu söyledi.

Kuraklık ve sıcak hava dalgalarının, bitkilerde büyüme dönemlerinin değişmesine, su ihtiyacının artmasına, verimin ve ürün kalitesinin azalmasına, hasat zamanının değişmesine neden olabildiğini kaydeden Arda, "Bu durum tohum, fide, fidan gibi üretim materyali teminini zorlaştırırken ürün kayıplarının, bitki hastalık ve zararlılarının, ilaç kullanımının artmasına yol açıyor." dedi.

Arda, şiddetli yağışlar nedeniyle meydana gelen sel ve taşkınların tarım arazilerinin su altında kalmasına veya toprak erozyonuna, şiddetli rüzgarların tarım arazilerindeki hasatların zarar görmesine ve ürün kayıplarına, artan atmosfer sıcaklığının da böceklenme ve zirai hastalıkların tetiklenmesine neden olarak tarım sektörünü etkilediğini anlattı. El Nino döneminin geride kalmasıyla biraz daha serin evreye girildiğine değinen Arda, sözlerini şöyle sürdürdü:

"TÜİK verilerinin de gösterdiği gibi bazı tarım ürünlerinin rekolteğinde düşüş yaşanıyor. Bunda El Nino'nun önemli bir etkisi olduğu söylenebilir. Sulama gereksinimi olan pirinç ve pamuk gibi ürünler sıcak hava dalgalarına maruz kaldıklarında daha fazla suya ihtiyaç duyacaklarından bu durumdan fazlaca etkileniyor. Bunların yanında düşük su tüketimi ve hızlı büyüme özelliğine sahip bitkiler, bazı baklagiller ve yağlı tohumlar sıcak hava dalgasından daha az etkilenebiliyorlar. Türkiye'de üretimi, ticareti yapılan pamuk ve ayçiçeği gibi bazı tahıl

ürünleri ile yapılan çalışmada iklim değişikliğine bağlı olarak üretim miktarında düşüş öngörülüyor."

Tarım ve iklim ilişkisini daha iyi anlamak için ek çalışmalara ihtiyaç duyulduğunu, böylece iklim değişikliğinin tarıma etkisinin daha net anlaşılabileceğini ifade eden Arda, "Bu konuda erişime açık bir veri tabanı yıl yıl izlenmelidir. Çiftçilerin iklim değişikliği ve aşırı hava olaylarının tarımdaki etkisi ve bu konuda yapılabileceklerle ilgili bilgilendirilmesi, alınabilecek önlemler arasında bulunuyor. Konunun politika, tarım sektörü ve finans kaynakları boyutlarıyla ele alınması, bütüncül çözümler geliştirebilmek açısından önem taşıyor." değerlendirmesinde bulundu.

"Gelecekte bitkiler daha fazla suya ihtiyaç duyacak"

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi Meteoroloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Levent Şaylan**, iklim değişikliği nedeniyle genel olarak yağışların azalmasının ve sıcaklıkların artmasının beklendiğini ve bu durumun, su kaynaklarının azalmasına ve tarımsal kuraklığın artmasına yol açabileceğini belirtti.

Azalan yağışlar ve artan sıcaklıkların tarımda verimliliği olumsuz etkileyeceği uyarısında bulunan Şaylan, "Özellikle ülkemizde genelde yağışa bağlı olarak yetiştirilen buğday gibi bitkilerin verimi açısından yağışın meydana geldiği zaman ve miktarı önemlidir. İklim değişikliği bu zamanlamayı ve miktarı etkileyebilir." diye konuştu.

Trakya bölgesinde yaptıkları çalışmalar doğrultusunda buğday ve ayçiçeği gibi önemli ürünlerin verimlerinde azalma beklediklerini dile getiren Şaylan, Ege ve Akdeniz bölgelerinin, iklim değişikliği etkisiyle sıcaklık artışları ve yağış azalışından daha fazla etkilenebileceğini vurguladı.

Toprak neminin önemine değinen Şaylan, "Ülke genelinde yağış miktarının azalmasıyla birlikte toprak nemindeki azalma, yer altı su kaynaklarının seviyesini düşürür ve su kaynaklarında azalmaya neden olur. Bu durum da tarım alanlarında daha fazla su tüketimine neden olur, sıcaklıklardaki artış bitkileri strese sokarak su ihtiyacını artırır. Bu nedenle gelecekte bitkilerin daha fazla suya ihtiyaç duyacağı öngörülüyor." sözlerini sarf etti.

Şaylan, tarımsal hastalık ve zararlıların da hava şartlarına bağlı olarak değiştiğinden ve bu nedenle tarımsal planlamaların bu değişiklikleri göz önünde bulundurarak yapılması gerektiğinden bahsetti.

Tarım sektöründe yaşanan değişimlerin sürekli izlenmesi ve tarımsal yöntemlerin revize edilmesinin önemini işaret eden Şaylan, sözlerini "Daha verimli sulama yöntemlerinin kullanılabilmesi için tarımda teknolojinin daha fazla kullanılması gerekiyor. İklim değişikliğinin tarıma olası etkileri, tarımsal meteorolojik açıdan analiz edilmeli." diyerek tamamladı.

Açlık sınırı Mayıs'ta asgari ücreti 1.967 TL aştı

Türk-İş'in Açlık ve Yoksulluk Sınırı araştırmasına göre Mayıs ayında açlık sınırı 18 bin 969 liraya çıkarak 17 bin 2 lira olan asgari ücretin bin 967 lira üzerinde gerçekleşti.

Asgari ücret ile açlık sınırı arasındaki makas Mayıs ayında iyice açıldı.

Türk-İş'in açıkladığı Açlık ve Yoksulluk Sınırı araştırmasına göre Mayıs ayında Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı ya da bilinen adıyla açlık sınırı 18 bin 969 TL'ye yükseldi.

Böylelikle 17 bin 2 liralık asgari ücret Mayıs ayında açlık sınırının bin 967 lira gerisinde kaldı.

Araştırmaya göre, gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ya da diğer adıyla yoksulluk sınırı 61 bin 788 TL'ye yükseldi.

Aynı araştırmaya göre, bekâr bir çalışanın 'yaşama maliyeti' de aylık 24 bin 609 TL oldu.

Aylık gıda enflasyonu yüzde 7 oldu

Türk-İş'in verilerine göre Mayıs ayında mutfak enflasyonu da hızlandı.

Bu dönemde Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin gıda için yapması gereken asgari harcama

tutarındaki artış bir önceki aya göre yüzde 7,02 oranında gerçekleşti.

Son on iki ay itibariyle değişim oranı ise yüzde 83,83 olarak hesaplandı.

Yıllık ortalama yüzde 79,43 olarak hesaplandı.

Türkiye kuraklık tehdidine karşı harekete geçti: Su verimliliği için seferberlik başlıyor

Türkiye, kuraklık tehdidine karşı harekete geçiyor. Tarım ve Orman Bakanlığı öncülüğünde başlatılan bu seferberlik ile su kayıplarının önlenmesi ve ülke genelinde tasarruf bilincini yaygınlaştırılması hedefleniyor. AVM, hastaneler, oteller ve havalimanları ile terminallerde su sızıntıları kontrol edilecek, öğrencilere suyun önemi ve tasarrufun nasıl yapılacağı konusunda eğitimler verilecek

Tarım ve Orman Bakanlığı, 2024-2028 dönemini kapsayan Stratejik Plan'da yer alan "su verimliliği" hedefine yönelik çalışmalar kapsamında önemli bir adım atıyor. Tüm sektörleri kapsayan bir çatı yönetmelik ile su kaynaklarının korunması ve verimli kullanımı için seferberlik başlatılıyor.

Bu kapsamda "Su Verimliliği Yönetmeliği Taslağı" hazırlanarak, ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne sunuldu. Düzenlemeyle su kaynaklarının korunması ve buralardan verimli yararlanılabilmesi için sektörel planlamayla kullanımların ölçülmesi ve kayıt altına alınması planlanıyor.

Tüm sektörlerde su verimliliği sağlayan tekniklerin ve teknolojilerin kullanılması yaygınlaştırılarak sürdürülebilir su yönetiminin sağlanması hedefleniyor. Bu kapsamda, arıtılmış atık su, tarımsal sulamadan dönen su, gri su, yağmur suyu, deniz suyu gibi alternatif kaynakların kullanılması esas olacak.

Bakanlık koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğiyle su verimliliği sistemlerinin geliştirilip yaygınlaştırılarak etkin şekilde uygulanması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanıyor.

TEMSİLCİLERLE "SU VERİMLİLİĞİ BİRİMLERİ" OLUŞTURACAK

Yönetmelik taslağı yayımlandıktan sonra belirlenen kurum, kuruluş ve yerler, su verimliliği sistemleri kurmakla yükümlü olacak. Havalimanları, AVM'ler, eğitim kurumları ve yurtlar, sağlık kuruluşları, konaklamalı turizm işletmeleri, illerdeki tren ve otobüs terminalleri, organize sanayi bölgeleri (OSB) ile sanayi siteleri ve serbest bölgeler, Bakanlıkça hazırlanan mevzuat ve kılavuzlara uygun olarak su verimliliği sistemlerini düzenlemenin yayımlanmasından itibaren 12 ay içinde kuracak.

Su verimliliği sisteminin kurulması ve uygulaması için belirlenen yerler, mevcut ilgili idari yapılarda yer alan birimlerden görevlendirilecek temsilcilerle "su verimliliği birimleri" oluşturacak. Bu birimler, verimlilik açısından mevcut durumu belirleyecek.

Su kayıplarına neden olan veya olabilecek durumlar tespit edilecek, alternatif su kaynaklarının kullanımına ilişkin mevcut durum belirlenecek, suyun verimli kullanımına ilişkin teknolojilerin ve uygulamaların kullanımına dair durum tespiti yapılacaktır.

ÜÇ SEVİYEDE SU VERİMLİLİĞİ BELGESİ

Kent genelinde kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliği hedeflerine ulaşılmasını sağlayacak ve 5 yıllık planlamayı kapsayacak "su verimliliği il planları" da hazırlanacaktır.

Planın kentsel su verimliliği bölümü kapsamında içme suyu kayıplarının azaltılması, bina ve yerleşkelerde su verimliliğinin sağlanması ve alternatif su kaynaklarının kullanımına ilişkin tedbirler uygulanacaktır.

Su verimliliği sistemi kurmakla yükümlü olanlara, mavi, yeşil ve turkuaz olmak üzere üç seviyede belge düzenlenecek.

Sistemi kurmakla yükümlü olanlarla birlikte, gönüllülük esasıyla sistemi kuranlar, mavi su verimlilik belgesine sahip olabilmeleri için verimlilik birimi kurup, belirlenen hedeflere ulaşmak için planlama yapacak. Bu doğrultuda su verimli ekipmanları kullanacak.

Mavi belgeye sahip sektörlerin, daha üst seviye olan yeşil belgeye sahip olabilmeleri için de içme suyu sistemlerindeki su kayıp oranlarının büyükşehir ve il belediyeleri için en fazla yüzde 25, diğer belediyeler için en fazla yüzde 30 seviyesinde olması gerekecek.

Sektörlerde, en üst seviyede olan turkuaz belge düzenlenebilmesi için aranan şartlar ise içme suyu sistemlerindeki su kayıp oranının en fazla yüzde 20 seviyesinde

31.05.24

olması, gelir getirmeyen su oranı ile su kayıp oranı arasındaki farkın yüzde 5 ve altında yer alması olarak belirlendi.

Mavi belge sahiplerinden, büyükşehir ve il belediyeleri ile nüfusu 50 binin üzerindeki ilçe belediyeleri, OSB'ler, havalimanları, 1000 hektar üzeri alana sahip tarım işletmeleri, 100 oda ve üstü konaklama kapasiteli turizm işletmeleri ile üniversitelerin belge geçerlilik süreleri 3 yılla sınırlandırıldı.

Diğer faaliyetler için bu süre 5 yıl olarak belirlendi. Yeşil ve turkuaz belgelerin geçerliliği de 5 yıl olacak.

Dünya Bankası'ndan Türkiye'ye 400 milyon dolarlık orman finansmanı

Dünya Bankası ve Türkiye ormanları daha dirençli hale getirmeyi amaçlayan 400 milyon dolarlık proje başlattı.

Türkiye ve Dünya Bankası, ormanları yangınlardan koruma kapasitesini güçlendirmeyi amaçlayan 400 milyon dolar tutarındaki Türkiye İklim Dirençli Ormanlar Projesini uygulamaya koydu.

Proje, orman yangınlarının söndürülmesine ve önlenmesine yönelik kapsamlı ve en gelişmiş entegre yangın yönetimi yaklaşımlarını esas alarak ve güçlendirilmiş orman yangını müdahaleleri ve orman yangınlarından etkilenen peyzajların ve geçim kaynaklarının dirençli restorasyonu yoluyla, ülkenin iklim değişikliğine karşı kırılganlığını azaltmaya yardımcı olmayı hedefliyor.

Proje kapsamında restore edilen ve korunan ormanlar ve peyzajlar, biyolojik çeşitliliğin ve ekosistem hizmetlerinin korunmasına ve geliştirilmesine yardımcı olacak ve karbon emisyonlarını azaltacaktır. Daha da önemlisi, proje, geçtiğimiz yıl yaşanan yıkıcı depremlerden etkilenen bölgelerde yaşayanlar da dahil olmak üzere kırsal topluluklardaki insanların refahını ve geçim kaynaklarını koruyacak ve destekleyecek.

Bloomberg kaynakları: Türkiye gri listeden çıkıyor

Bloomberg'e konuşan kaynaklara göre; FATF, Türkiye'yi gri listeden haziran ayında çıkarabilir.

Bloomberg'e konuşan kaynaklara göre, Paris merkezli Mali Eylem Görev Gücü (FATF) bu ay Türkiye'ye geldi ve yasa dışı para akışını önleme yönünde önemli ilerleme kaydedildiği görüldü. Henüz kesin bir karar alınmamış olsa da bu ziyarette varılan sonuçlara göre, Türkiye FATF'ın 28 Haziran'da Singapur'da yapacağı toplantıda 'gri liste'den çıkarılabilir.

Kaynaklar, FATF'ın Türkiye'yi listeden çıkarabilmesi için üyelerin nitelikli çoğunluğunun bu karara destek vermesi gerektiğini, birkaç aksi oyun bile süreci uzatabileceğini belirtti. Üyeler arasında ülkeler ve Avrupa Komisyonu gibi organizasyonlar bulunuyor.

TL Mevduat faizi iki haftada 6,4 puan düşüş kaydetti

Bankacılık sektörünün toplam mevduatı, 24 Mayıs ile biten haftada önceki haftaya göre yaklaşık 147,9 milyar lira artarak 16 trilyon 634,4 milyar liraya yükselirken, TL mevduat faizi iki haftada 6 puandan fazla düşüş kaydetti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan haftalık para ve banka istatistiklerine göre, bankacılık sektörünün toplam mevduatı (bankalar arası dahil) 24 Mayıs ile biten haftada 147 milyar 854 milyon 672 bin lira artışla 16 trilyon 634 milyar 353 milyon 549 bin liraya çıktı.

Bloomberght'nin haberine göre son haftalarda bir dengelenme içinde bulunan faizlerde gerileme devam ederken, özellikle TL mevduat faizinde gerileme hızlandı.

Önceki hafta yüzde 78 olan ihtiyaç kredisi faizi geçen hafta yüzde 76,9'a gerilerken, ticari kredilerde faiz 64,3'ten 63,8'e düştü.

Önceki hafta yüzde 63,7'ye gerileyen 1-3 aylık mevduat faizleri 2 puanlık düşüşle yüzde 61,8 olarak kaydedildi. TL mevduat faizleri iki hafta önce yüzde 68,2 ile zirveye ulaşmıştı.

Aynı dönemde bankalardaki TL cinsi mevduat yüzde 1,99 yükselişle 9 trilyon 751 milyar 875 milyon 534 bin lira, yabancı para (YP) cinsinden mevduat ise yüzde 0,91 azalışla 6 trilyon 145 milyar 867 milyon 831 bin lira oldu.

31.05.24

Bankalarda bulunan toplam YP mevduatı, geçen hafta 201 milyar 395 milyon dolar düzeyinde gerçekleşirken, bu tutarın 170 milyar 602 milyon doları yurt içinde yerleşik kişilerin hesaplarında toplandı.

Yurt içi yerleşiklerin toplam YP mevduatında, parite etkisinden arındırılmış veriler göz önünde bulundurulduğunda 24 Mayıs itibarıyla 708 milyon dolarlık azalış görüldü.

Taksitli ticari kredi miktarı arttı

Mevduat bankalarındaki tüketici kredileri, geçen hafta yüzde 1,14 artarak 1 trilyon 578 milyar 944 milyon 858 bin lira oldu.

Aynı dönemde taksitli ticari krediler yüzde 0,79 yükselişle 1 trilyon 497 milyar 347 milyon 66 bin liraya çıkarken, kredi kartları bakiyesi de yüzde 1,57 artışla 1 trilyon 868 milyar 366 milyon 743 bin lira oldu.

Mevduat bankalarındaki tüketici kredilerinin 402 milyar 882 milyon 998 bin lirası konut, 68 milyar 901 milyon 873 bin lirası taşıt ve 1 trilyon 107 milyar 159 milyon 987 bin lirası diğer kredilerden oluştu.

Bankacılık sektörünün TCMB dahil toplam kredi hacmi de 24 Mayıs ile biten haftada 190 milyar 80 milyon 79 bin lira artarak 12 trilyon 933 milyar 975 milyon 26 bin liraya yükseldi.

Toplam kredi hacmi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 46,90 artış kaydetti.

TCMB'nin swap hariç net rezervleri pozitifte

Merkez Bankası analitik bilançosundan bankacıların yaptığı hesaplama göre, 29 Mayıs tarihinden itibaren Merkez Bankası'nın swap hariç net rezervi 4 yıl 2 ay aradan sonra ilk kez pozitifte döndü.

Merkez Bankası analitik bilançosundan bankacıların yaptığı hesaplama göre 29 Mayıs itibarıyla Merkez Bankası'nın swap hariç net rezervi 4 yıl 2 ay aradan sonra ilk kez pozitifte döndü.

Bankacıların yaptığı hesaba göre 29 Mayıs itibarıyla Merkez Bankası'nın Hazine mevduatı ve swap hariç net rezervi -8 milyar dolar oldu. Hazine mevduatı eklendiğinde ise swap hariç net rezervler +0.9 milyar dolar ile pozitif tarafa geçti.

Swap hariç net rezervler en son 20 Mart 2020'de pozitifte. Bu yıl 29 Mart haftasında -65,5 milyar dolarla en düşük seviyeyi görmüştü. Yerel seçimlerin ardından Merkez Bankası'nın rezerv için döviz alımları, yabancı yatırımcıların girişi ve yurtiçi yerleşiklerin dövizden TL'ye geçişi swap hariç net rezervleri pozitif seviyeye taşımada etkili oldu. Öte yandan Merkez Bankası haftalık verilerine göre net uluslararası rezervleri 24 Mayıs itibarıyla 6 milyar 509 milyon dolar artış ile 40 milyar 349 milyon dolar oldu. Bu arada Merkez Bankası'nın swap hariç net rezervi de geçen hafta 9.7 milyar dolar artışla -5.1 milyar dolar seviyesine geldi. Bir önceki hafta -14.8 milyar dolar seviyesindeydi. Merkez Bankası toplam rezervleri ise 17 Mayıs'taki 139.1 milyar dolardan 24 Mayıs haftasında 142.2 milyar dolara yükseldi.

19,2 milyar dolar

TÜİK'e göre, Türkiye'nin ihracatı, nisanda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 0,1 artışla 19 milyar 254 milyon dolar, ithalatı ise yüzde 4 yükselerek 29 milyar 117 milyon dolar oldu. Dış ticaret açığı 9 milyar 863 milyon dolar olurken, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 66,1'e geriledi. Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, nisanda yüzde 3,9 azalarak 17 milyar 985 milyon dolardan 17 milyar 291 milyon dolara geriledi.

"Global piyasadaki belirsizlik, yatırımcıyı borsadan mevduat faizine yönlendiriyor"

Nasıl Bir Ekonomi TV'de Ekonomi Masası'nın konuğu olan İno Yatırım Stratejisti Çağlar Toros, mevduat faizlerinin TL'de likidite bolluğu nedeniyle geri çekilirken, Merkez Bankası'nın zorunlu karşılıklarla bunu biraz sınırladığını ifade etti. Tekrar kısmi de olsa yukarı yönlü bir seyrin olduğunu belirten Toros, "Yatırımcılar biraz daha risksiz getirilere yöneliyor. Çünkü global piyasalardaki belirsizliğin Borsa İstanbul'a sirayet etmesi, yabancı yatırımcıların biraz daha mevduat faizi tarafına kaymasına sebebiyet veriyor. Bu da otomatik olarak Borsa İstanbul'dan para çıkışını hızlandırıyor" dedi. İleriye dönük projeksiyonlarda, belki de yılın son çeyreğinde Merkez Bankası'nın faiz indirimlerinin de gelmeye başlayabileceğini dile getiren Toros, "Enflasyonun özellikle temmuz ve ağustos aylarında baz etkisinden kaynaklı sert geri çekilecek olmasıyla birlikte bence eylül ayından sonra para ve maliye politikalarının ne kadar işlediğini göreceğiz" diye konuştu.

Yüzde 0,8

Ekonomik güven endeksi, mayısta aylık bazda yüzde 0,8 azalarak 98,2 oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), mayıs ayına ilişkin ekonomik güven endeksi verilerini açıkladı. Nisanda 99 olan endeks, mayısta yüzde 0,8 azalışla 98,2'ye geriledi. Aynı dönemde tüketici güven endeksi yüzde 0,1 artarak 80,51'e çıktı. Reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi yüzde 1,1 azalarak 102,4'e geriledi. Hizmet sektörü güven endeksi aynı düzeyde kalarak 117,1 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 3,3 azalarak 111,7 değerini, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 0,3 azalarak 88,3 değerini aldı.

1,5 milyar dolar

Yabancı yatırımcıların devlet iç borçlanma senetlerinde kesintisiz girişi geçen haftayla birlikte 9. haftaya taşındı. Merkez Bankası haftalık menkul kıymet istatistiklerine göre 24 Mayıs ile biten haftada yabancı yatırımcılar tahvilde 1 milyar 570,33 milyon dolarlık net alım gerçekleştirdi. 9 haftada yabancı yatırımcının tahvilde net alımı 7 milyar 457,7 milyon dolar oldu. Merkez Bankası haftalık menkul kıymet istatistikleri 24 Mayıs haftasında bir önceki hafta olduğu gibi yabancıların hisse senedinde ise çıkışının sürdüğünü gösterdi. 17 Mayıs haftasında 232.7 milyon dolar hisseden net çıkış yapan yabancı yatırımcı, 24 Mayıs haftasında da 27.93 milyon dolar daha net satış gerçekleştirdi.

708 milyon dolar

Merkez Bankası'nın haftalık para ve banka istatistiklerine göre, yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatı geçen hafta parite etkisinden arındırılmış olarak 708 milyon dolar azaldı. Gerçek kişilerin döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak 1 milyar 516 milyon dolar düşerken, tüzel kişilerde 809 milyon dolar arttı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, kur korumalı mevduatlar 24 Mayıs haftasında 14.6 milyar dolar azaldı. Son düşüşle birlikte kur korumalı mevduatlar 2.16 trilyon TL'ye düştü.

IIF raporu: Türkiye'ye yabancı sermaye girişinin 2025'te artması bekleniyor

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF), Türkiye'nin ortodoks politikaları sürdürmesi durumunda 2025 yılında yurtdışındaki yerleşik kişilerden net sermaye girişlerinin artmasını beklediğini bildirdi.

IIF, gelişmekte olan ekonomilere sermaye girişlerine ilişkin raporunu yayımladı.

Bloomberght'nin haberine göre raporda, gelişmekte olan ülkelere toplam sermaye girişlerinin, doğrudan yabancı yatırım ve portföy özsermayesindeki güçlü toparlanmanın etkisiyle, bu yıl yaklaşık 220 milyar dolar artarak 903 milyar dolara çıkmasının beklendiği aktarıldı.

Türkiye'ye ilişkin değerlendirmelerin de yer aldığı raporda, daha sıkı politikaların ülkede cari açığın 2023'ün ilk çeyreğindeki 24,6 milyar dolardan 2024'ün ilk çeyreğinde 10,9 milyar dolara düşmesine yardımcı olduğu ve önemli miktarda yurt dışında yerleşik net sermaye akışının çekilmesini sağladığı aktarıldı.

Raporda, "Ortodoks politikaların sürdürülmesi durumunda Türkiye'ye yurt dışında yerleşiklerin net sermaye girişinin 2025'te artması bekleniyor." değerlendirmesinde bulunuldu.

Özellikle devam eden sıkı politikaların Türkiye'nin iç ve dış kırılğanlıklarını daha da azaltacağı göz önüne alındığında Türkiye'ye net sermaye girişine ilişkin kısa vadeli beklentilerin yatırımcıların Türk varlıklarının sunduğu geniş getiri farklarını yeterince cazip bulup bulmayacağına bağlı olduğu belirtilen raporda, daha geniş faiz oranı farklarının Türkiye'nin yeterince büyük sermaye akışlarını çekmesine yardımcı olacağının beklendiği aktarıldı.

Raporda, Türkiye'nin reel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) büyümesinin 2025'e kadar öngörülen yavaşlamaya rağmen sanayileşmiş ülkelerin ortalama büyümesini geçeceğinin öngörüldüğü belirtilerek, bu olumlu büyüme farkının, özellikle yurt dışında yerleşik portföy ve doğrudan yabancı yatırımların net girişi şeklinde, yeterince büyük yabancı sermayeyi Türkiye'ye çeken bir başka faktör olmasının beklendiği ifade edildi.

S&P ve Fitch'in yakın zamanda Türkiye'nin kredi notunu yükseltmelerinin ardından yurt dışında yerleşik portföy sermayesi ve doğrudan yabancı yatırımların net girişlerinin 2025'e kadar ılımlı bir şekilde artacağının tahmin edildiği kaydedilen raporda, yurt dışında yerleşik alacaklılardan net dış borçlanmanın ise yavaşlayan reel GSYH büyümesi ve zayıf kredi talebinin etkisiyle azalmasının beklendiği aktarıldı.

Raporda, yurtdışında yerleşiklerin net sermaye girişinin 2023'teki 66 milyar dolar seviyesinden 2024'te 62 milyar dolara gerileyeceğinin ardından 2025'te 68 milyar dolara çıkacağının tahmin edildiği kaydedildi.

Döviz mevduatı 1,44 milyar dolar azaldı

Yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı bir haftada 1 milyar 439,60 milyon dolar düşüş gösterdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası(TCMB) tarafından açıklanan verilere göre, bir önceki hafta 172 milyar 41,4 milyon dolar olan yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 24 Mayıs ile sona eren haftada 170 milyar 601,80 milyon dolara geldi.

Gerçek kişilerin döviz mevduatları bir önceki haftaya göre 2 milyar 151,870 milyon dolar azalarak 103 milyar 850 milyon dolar olurken, tüzel kişilerin döviz mevduatı 712,10 milyon dolar artarak 66 milyar 751,80 milyon dolara yükseldi.

Yurt içi yerleşiklerin parite etkisinden arındırılmış toplam yabancı para mevduatı 708 milyon dolar azaldı. Parite etkisinden arındırıldığında gerçek kişilerin döviz mevduatları 1 milyar 156 milyon dolar gerilerken, tüzel kişilerin döviz mevduatları 809 milyon dolar artış gösterdi.

Arjantin Başkanı Milei ekonomik modelleri anlattı...

Arjantin Başkanı seçilen Javier Milei, sert kemer sıkma politikalarıyla ülke bütçesinin yılın ilk çeyreğinde 275 milyar peso (yaklaşık 288 milyon euro) fazla vermesini sağladı. Bu yöntemi “Küresel ölçekte tarihi boyutlarda bir başarı” olarak tanımlayan Milei, Stanford Üniversitesi’nde konuştu

Arjantin Başkanlık seçimlerinde aday olan ve yürüttüğü kampanyasına elindeki elektrikli testere ile damga vuran ultra-liberal **Javier Milei**, yılın ilk çeyreğinde bütçede fazla vermesini sağladı. İzlediği politika sıklıkla eleştirilse de kendisi bu durumu “tarihi boyutlarda bir başarı” olarak tanımlıyor.

Milei, Aralık ayında göreve başlamasından bu yana görevde altıncı ayını doldurdu.

Silikon Vadisi gezisine başlayan Arjantin Başkanı Milei, ziyaret ettiği **Stanford Üniversitesi** Hoover Enstitüsü’nde ekonomi modellerinin tehlikelerini irdeleyen bir konuşma yaptı. Konuşması Hoover tarafından Stanford İşletme Yüksek Okulu ile birlikte Klasik Liberalizm Girişimi aracılığıyla düzenlendi.

"HER EKONOMİK SIKINTI PİYASA BAŞARISIZLIĞI DEĞİLDİR"

Milei, 29 Mayıs Çarşamba günü gerçekleşen toplantıda, ekonomideki her sıkıntının hükümet müdahalesini gerektiren bir piyasa başarısızlığı olarak görülmesinin yanlış olduğunu vurguladı ve bu görüşün acilen bırakılması gerektiğini söyledi. HSBC Arjantin’de ekonomist olarak geçirdiği yılları ve büyük bir emeklilik fonuna danışmanlık yaptığını hatırlatan başkan, değişen piyasa koşullarına ve yeni fikirlere nasıl uyum sağlayabilmesi gerektiğini ve statik **ekonomik modellere** dayalı varsayımlarda bulunulmaması gerektiğini söyledi.

Pek çok ülke liderinin, herhangi bir ekonomik model başarısızlığını hükümetin müdahalesini gerektiren bir piyasa başarısızlığı kanıtı olarak görmesini "Gerçek karmaşıktır, ancak model gerçeklikle eşleşmediğinde ondan kurtulursunuz. Gerçeklere kıyamazsınız." ifadelerini kullandı ve devlet müdahalelerinin ekonomik büyüme yaratma yeteneğini yavaş yavaş boğduğunu ekleyerek "Ölümcül kibirlilerin düzenlemelerle hayatlarımızı mahvetmesine izin vermeyelim" ifadelerini kullandı.

ÇATIŞMALARI SEVEN MİNARŞİST*

Konuşması boyunca Adam Smith, Friedrich von Hayek, Milton Friedman, Henry Hazlitt ve Murray N. Rothbard gibi dünya görüşünü şekillendiren aydınları gündeme getiren Milei, özel teşebbüslerin desteklenmesi ve mümkün olan maksimum büyümeden fonlanması gerektiğini vurgulayarak 'devlet müdahalesinin çözmeyi amaçladığı sorunu çoğu zaman yalnızca daha da kötüleştireceği' yönündeki görüşünü açıkladı.

Milei kendisini devletin rolünün yalnızca bireyleri ve onların mülklerini saldırılardan korumak olduğuna inanan bir özgürlükçü ve minarşist bir yönetici olarak tanımladı. Arjantin Başkanı, yönetimin zorluklarından ve dünya görüşünü etkileyen Avusturya iktisatçı ekolünden bahsederken, kendisini iktisatçı ve televizyon yorumcusu olmaktan uzaklaştırıp bugün bulunduğu konuma getiren şeyin de bu çatışma sevgisi olabileceğini ifade etti.

ELEKTRİKLİ TESTEREDEN SORUMLU BAKAN

Milei, hükümetinin enflasyonu ve kamu harcamalarını kontrol altına almak için çalıştığını söyledi ve seyirciler arasında oturan ekonomi bakanı Luis Caputo'yu işaret etti. Seçim kampanyalarına 'harcama karşıtı gündemi sembolize etmesi için' elektrikli testere getirdiğini açıklayan Milei, Ekonomi Bakanı için de "Elektrikli testere operasyonundan sorumlu kişi o, ve pek çok şeyden kurtuluyoruz" ifadelerini kullandı.

Arjantin Başkanı Milei sözlerine şöyle devam etti:

"Ekonomi Bakanım alkış aldığı anda çok mutlu oluyorum. Sadece Arjantin tarihinde değil, tüm insanlık tarihindeki en büyük düzenlemeyi yapıyor. Zaten GSYİH'nın yüzde 13'ü kadar ayarlama yaptık. Bu çabalarımıza karşı çıkan 'devletçiler' ve 'düzenleyiciler' ne yapıyor? Bir ofiste oturuyorlar ve sırf kendi varlıklarını haklı çıkarmak için düzenlemeler yaratıyorlar. Bunun inovasyon üzerinde doğrudan etkisi var. . . . Sırf bilgisizlikten ya da sırf oturdukları sandalyeyi haklı çıkarmak için düzenleme yapıyor ve hayatlarımızı mahvediyorlar."

"PİYASA BİZİZ"

İktisat alanındaki çoğu insanın devletin nerede bitip piyasanın nerede başladığını bile ifade edemediğini savunan Milei "Pazar bizimdir. Piyasadan söz edildiğinde, piyasa biziz" ifadelerini kullandı. Buna ek olarak piyasayı "mülkiyet haklarının gönüllü olarak değiş tokuş edildiği bir sosyal işbirliği süreci" olarak tanımlayarak "Devlet müdahalesi her zaman kötüdür, çünkü baskıya, zora dayanır ve zorlamaya dayalı hiçbir şey iyi olamaz" dedi. Arjantin'de COVID-19 salgını sırasında devlet müdahalesinin 100 bin

ek ölüme neden olduğunu savunan Milei, ekonomik modellerin tartışılması gerektiğini yineledi. Dünya karmaşık olduğu için neden modellere ihtiyaç duyduğumuzu, gerçeklikten saptıklarında devleti ve sosyalizmi güçlendirmek için modellerin kullanılabileceği tartışmasını gündeme getirdi.

Son olarak Keynes ve Marshall'ın statik tüketim fonksiyonlarından sonra ekonominin nasıl ters gittiğini tartışan Milei; zamanlar arası ikamenin neden önemli olduğu, Keynes'ten önceki Wickselli modelinin ise neden daha iyi olduğunu anlattı, Murray Rothbard'ın "İnsan, Ekonomi ve Devlet" kitabının okunması gerektiğini söyledi.

*(*Minarşizm liberteryen değerler ve ilkelerden hareket etmekle birlikte, devletin ahlaken meşru olduğu veya özgürlüklerin korunması için gerekli olduğu sonucuna ulaşan, ancak her türlü devletin değil, sadece minimal bir devletin meşru olduğunu ileri süren anlayışı tanımlamada kullanılmaktadır.)*

Yabancı zaten çok sevmiştii, vatandaş da pek benimsedi

Alaattin AKTAŞ

31 Mayıs 2024 Cuma

“Faizi düşük olan parayla borçlan, o borcu faiz getirisi yüksek olan paraya yatır, aradaki farktan kazanç sağla!” Carry trade yani... İşin özü bu; **“Ucuza borçlan, pahalı borç ver”** Ama bu yabancı için geçerli olan işleyiş. Yerli için işleyiş biraz farklı: **“Fazla bir getirisi olmayan dövizini bozdur ve TL’ye çevir, o TL’ye yüksek faiz al!”**

Her ne kadar Maliye Bakanı Mehmet Şimşek yabancınn portföy yatırımı için getirdiği parayı carry trade sınıfına sokmuyorsa da, bu uygulama dünyanın her yerinde carry trade’dir. Aslında uygulamaya hangi adın verildiğinin de zaten hiç mi hiç önemi yok.

Kaldı ki artık yerli yatırımcı da benzer bir uygulamaya yöneldi. Ama bunun adı carry trade değil, ne var ki mantık aynı.

Yabancı döviz rekorlar kırıyor

Merkez Bankası’nın net rezervinin umulmadık bir hızla artıya geçme aşamasına gelmesinin altında yatan en büyük etkenlerden biri yabancınn getirdiği döviz. Yurt dışı yerleşikler DİBS’te tam dokuz haftadır net alıcı konumunda bulunuyor.

24 Mayıs itibarıyla son dört haftada yabancıların DİBS için getirdiği döviz tam 6.5 milyar dolar.

Önceki beş haftada yine DİBS alımı için getirilen döviz ise 955 milyon dolar. Şimdi gelen bu para carry trade olarak nitelendirilmemeliymiş, uygulanan programa geliyormuş! İyi güzel de, uygulanan bu programın en önemli ayağı TL’nin reel anlamda değerlenmesi olmasın! Bir ülkede portföy yatırımı yapan, basit birkaç şeye bakar:

-Getirdiği paranın maliyetine, yani dolar ya da euro için ne kadar faiz ödeyeceğine veya o parayı kendi ülkesinde tutsaydı ne kadar kazanç elde edeceğine...

-Gittiği ülkede alacağı faize...

-Gittiği ülkede dolar ya da euronun o ülke parasına karşı ne kadar değer kazanacağına...

Peki, para nasıl kazanılacak?

- Getirilen paranın maliyeti zaten gidilen ülkede alınacak faizden çok çok düşüktür ki böyle bir yatırım yapılsın.
- Ve en önemlisi, o ülkedeki kur artışı faizden çok düşük kalsın ki para kazanılabilsin.

Bunlar şimdilik işliyor. Zaten işlemek zorunda; yabancıyı çekebilmenin başka yolu yok.

“Ama yüksek faiz ödüyoruz; ama yabancıya para kazandırıyoruz” itirazları...

Doğru, aynen öyle oluyor.

Öyle olmasına zemin hazırlayanlar, yol açanlar zamanında hukukun üstünlüğüne bağlı kalsalardı, ben şimdi bu köşede portföy yatırımı olarak ne kadar para geldiğinden değil, hangi büyük şirketin Türkiye’de ne yatırımı yaptığından söz ediyor olurdum.

Yerli yatırımcı da...

Carry trade uygulaması yalnızca yabancıyla sınırlı da değil... Artık yerli yatırımcı da adı konulmamış bir şekilde aynı uygulamaya yönelmiş durumda.

Merkez Bankası’nın net rezervindeki hızlı iyileşme yalnızca yabancıların getirdiği dövizle sağlanmadı. Yerli yatırımcı da hızla dövizden TL’ye geçiyor ve Merkez Bankası da yoğun bir şekilde döviz alıyor.

Vatandaş döviz satıp TL’ye geçerek iyi para kazanıldığını gördü. Döviz, hele hele mayıs ayında tümüyle yatay seyretti. Oysa mevduatın ve para piyasası fonlarının aylık getirisi yüzde 4 dolayında seyrediyor. Yani bir ay önce dövizini bozup TL cinsi yatırım yapan, istese şimdi TL’den dövizde döndüğünde yüzde 4 kadar kazanç sağlamış durumda. Bu, bir anlamda döviz bazında elde edilmiş kazanç demek. Hem Maliye Bakanı Mehmet Şimşek de, Merkez Bankası yetkilileri de üstüne basa basa TL’nin reel olarak değerlendirileceğini söylüyor. Yani bu durum bir süre daha devam edecek. Nereye kadar mı, işte onu bilmek pek mümkün değil.

KKM ve DTH’de azalma

KKM’de 24 Mayıs itibarıyla son dört haftada kaydedilen düşüş 97 milyar lirayı buldu. Bu, yaklaşık 3 milyar dolar demek.

Döviz tevdiat hesaplarındaki azalma da sürüyor. 17-24 Mayıs haftasında da net 708 milyon dolarlık azalma oldu. Bu, parite etkisinden arındırılmış tutarı gösteriyor. Söz konusu hafta gerçek kişilerin hesabındaki azalma 1.5 milyar doları buldu, tüzel kişilerin hesabında ise 809 milyon dolarlık artış kaydedildi.

Hisse senedi ve DİBS'te bir yıllık hareket (Milyon dolar)

	H.senedi	DİBS
Haziran 23	1.045	65
Temmuz	691	15
Ağustos	-378	10
Eylül	28	464
Ekim	-391	-39
Kasım	427	260
Aralık	1.514	1.271
Ocak 24	66	288
Şubat	49	88
Mart	171	-376
Nisan	225	843
Mayıs(*)	135	6.503

(*) 24 Mayıs'a kadar

Son 9 ayın en yüksek aylık dış ticaret açığı

Naki BAKIR

31 Mayıs 2024 Cuma

Nisan ayında ihracat yüzde 0,1 artışla 19,3 milyar, ithalat yüzde 4 artışla 29,1 milyar

Dış ticaret (Milyon \$)						
	Nisan		Değ.	Ocak-Nisan		Değ.
	2023	2024	(%)	2023	2024	(%)
İhracat	19.245	19.254	0,1	80.661	82.839	2,7
İthalat	27.984	29.117	4,0	124.200	113.081	-9,0
Denge	-8.739	-9.863	12,9	-43.539	-30.243	-30,5
Hacim	47.229	48.371	2,4	204.861	195.920	-4,4
İhr./İth. (%)	68,8	66,1		64,9	73,3	

dolar oldu, dış ticaret açığı yüzde 12,9 büyüyerek 9,9 milyar dolarla son 9 ayın en yüksek düzeyinde gerçekleşti.

Uygulanmakta olan ekonomik programın enflasyondan sonra ikinci temel mücadele alanı olan cari işlemler açığı için öncü gösterge niteliğindeki dış ticaret açığında yılın ilk çeyreğinde kaydedilen belirgin iyileşme trendi, nisan ayında devam etmedi. TL'de değerlenme devam ederken nisan ayında ithalat ihracata göre daha hızlı arttı ve 9,9 milyar dolarla son 9 ayın en yüksek dış ticaret açığı verildi. Yıllık dış ticaret açığı da sürekli küçüldüğü sekiz ayın ardında nisanda yeniden büyümeye geçerek 93 milyar dolara yükseldi.

Dış ticaret (Milyar \$)						
	AYLIK			YILLIK*		
	İhracat	İthalat	Denge	İhracat	İthalat	Denge
Nisan 23	19,2	28,0	-8,7	251,4	371,8	-120,4
Mayıs 23	21,6	34,1	-12,5	254,1	376,4	-122,2
Haziran 23	20,8	26,1	-5,3	251,5	370,8	-119,3
Temmuz 23	19,8	32,3	-12,5	252,8	373,9	-121,1
Ağustos 23	21,5	30,3	-8,7	253,0	371,6	-118,6
Eylül 23	22,4	27,5	-5,1	252,8	366,9	-114,1
Ekim 23	22,8	29,4	-6,6	254,3	367,1	-112,8
Kasım 23	22,9	28,9	-6,0	255,4	365,3	-110,0
Aralık 23	23,0	29,0	-6,1	255,4	361,8	-106,3
Ocak 24	20,0	26,2	-6,2	256,1	354,3	-98,3
Şubat 24	21,1	27,9	-6,8	258,6	351,5	-92,9
Mart 24	22,6	29,9	-7,3	257,6	349,5	-91,9
Nisan 24	19,3	29,1	-9,9	257,6	350,6	-93,0

*Cari ay ithalatla son 12 ayın toplamı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı dış ticaret verilerine göre nisan ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 0,1 oranında bir artışla 19 milyar 254 milyon, ithalat ise yüzde 4 artarak 29 milyar 117 milyon dolar oldu ve aylık bazda 9 milyar 863 milyon dolarlık dış ticaret açığı verildi.

Açık, geçen yılın aynı ayındaki düzeyine göre yüzde 12,9 yüksek gerçekleşti. Aylık dış ticaret hacmi geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2,4'lük bir genişleme ile 48 milyar 371 milyon dolar oldu.

Geçen yıl nisanda yüzde 68,8 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı bu yıl aynı ayda yüzde 66,1 düzeyinde kaldı.

İlk dört ayda açıkta rekor küçülme

Dış ticaret tablosu yılın ilk çeyreğinde süregelen bir iyileşme kaydetmiş, üç aylık ihracat 63 milyar 603 milyon dolara ulaşarak geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3,6 daha yüksek gerçekleşmiş, aynı dönemde ithalat ise yüzde 12,8 daralarak 83 milyar 945 milyon dolara, dış ticaret açığı da yüzde 41,5 küçülerek 20 milyar 343 milyon dolara gerilemişti. Nisan ayında yaşanan tersine gelişme ile ilk dört ay itibarıyla ihracattaki kümülatif artış yüzde 2,7'ye, ithalattaki azalış yüzde 9'a, dış ticaret açığındaki kapanma oranı da yüzde 30,5'e geriledi.

Bu yıl ocak-nisan döneminde 82 milyar 839 milyon dolarlık ihracata karşılık 113 milyar 81 milyon dolarlık ithalat yapıldı, dört aylık açık 30 milyar 243 milyon dolar oldu. Ancak nisandaki aleyhte seyre rağmen, geçen yılın ilk dört ayı itibarıyla yüzde 64,9 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, bu yıl aynı dönemde yüzde 73,3'le daha yüksek düzeyde gerçekleşti. İlk dört aylık dönemlere göre dış ticaret hacmi yüzde 4,4 daralarak 195 milyar 920 milyon dolara geriledi.

Mart 2024 itibarıyla son bir yılda toplam ihracat 257,6 milyar dolar olurken, yıllık ithalat 349,5 milyar dolarla son 18 aylık dönemin, özellikle son sekiz ayında sürekli küçülen yıllık dış ticaret açığı da 91,9 milyar dolarla son 19 ayın en düşük düzeyini görmüştü. Nisandaki aylık gelişmelerle yıllık ihracat 257,6 milyar dolarla mart sonundaki düzeyinde kalırken, yıllık ithalat 350,6 milyar dolara, yıllık dış ticaret açığı da 93 milyar dolar çıktı. Böylece yıllık açıkta 8 aydır kesintisiz biçimde devam eden küçülme süreci, nisanda tersine döndü.

Geçen yıl nisan sonunda 120,4 milyar dolar olan yıllık bazda dış ticaret açığı, mayısta 122,2 milyar dolarla tarihi zirveyi görmüş, haziranda 119,3 milyar, temmuzda 121,1 milyar dolar olmuş, izleyen dönemde ise sürekli küçülen bir seyir izlemişti. 2023'ü 106,3 milyar dolarla kapayan yıllık açık, bu yıl ocak sonunda 98,3 milyar dolarla 15 ay sonra yeniden 100 milyar doların altına görmüş, devam eden küçülme sürecinde mart sonunda 91,9 milyar dolara kadar inerek son 19 ayın en düşük düzeyine gelmişti.

Aylık açığın yarısı enerji ve altından

Türkiye'nin, enerji ürünleri ve parasal olmayan altında gerçekleştirdiği ihracat nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 55,8'lik bir artışla 1 milyar 963 milyon dolar, ithalatı ise yüzde 10,3 artışla 6 milyar 763 milyon dolar oldu.

Böylece aylık dış ticaret açığının 4,8 milyar milyon doları bu iki alandan geldi. Enerji ve altındaki açık geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,4 küçülmesine karşın, nisandaki aylık toplam dış ticaret açığının yaklaşık yarısını oluşturdu. Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın dışındaki aylık ihracat yüzde 3,9 azalarak 17 milyar 985 milyon dolara gerilerken, bu kalemler hariç ithalat ise yüzde 2,3 artarak 22 milyar 354 milyon dolara yükseldi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret açığı nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 0,5 küçülerek 39 milyar 645 milyon dolar oldu. Söz konusu açık ilk çeyreklere göre yüzde 20,5 küçülmüştü. Enerji ve altın hariç tutulduğunda ihracatın ithalatı karşılama oranı nisan ayları itibarıyla yüzde 82,3'ten yüzde 77,4'e geriledi.

En çok ticaret yapılan beş ülke

Almanya, nisan ayında 1 milyar 483 milyon dolarla en çok ihracat yapılan ülke olmaya devam etti. Bu ülkeyi 1 milyar 186 milyon dolarla ABD, 1 milyar 170 milyon dolarla Birleşik Krallık, 876 milyon dolarla Irak, 861 milyon dolarla İtalya izledi. Aylıkta ilk 5 ülkeye yapılan dış satım, toplam ihracatın yüzde 29'unu oluşturdu.

Ocak-nisan döneminde de Almanya 6 milyar 708 milyon dolarlık ihracatla ilk sırayı aldı, bu ülkeyi 4 milyar 995 milyon dolarla ABD, 4 milyar 373 milyon dolarla Birleşik Krallık, 4 milyar 310 milyon dolarla İtalya ve 4 milyar 232 milyon dolarla Irak takip etti. Dört aylık ihracatın yüzde 29,7'si bu beş ülkeye yapıldı. Nisanda en çok ithalat, 3 milyar 754 milyon dolarla Çin'den gerçekleştirildi. Sırasıyla Rusya 3 milyar 327 milyon, Almanya 2 milyar 242 milyon, İtalya 1 milyar 984 milyon, ABD 1 milyar 331 milyon dolarla ilk beşte yer aldı.

Beş ülkenin aylık ihracattaki payı yüzde 43,4 oldu. Ocak-nisan döneminde ise en çok ithalat 15 milyar 310 milyon dolarla Rusya'dan gerçekleşti. Bu ülkeyi 13 milyar 981 milyon dolarla Çin, 8 milyar 524 milyon dolarla Almanya, 6 milyar 617 milyon dolarla İtalya ve 5 milyar 477 milyon dolarla ABD izledi. Dört aylık ithalatta bu beş ülke yüzde 44,1 pay aldı.

Sanayinin payı ihracatta azaldı, ithalatta arttı

İhracatın ekonomik faaliyetlere göre dağılımında nisan aylarına göre imalat sanayinin payı yüzde 94,8'den yüzde 94,6'ya gerilerken, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı yüzde 3,1'den yüzde 3,3'e, madencilik ve taş ocakçılığının payı yüzde 1,6'dan yüzde 1,7'ye çıktı. İlk dört aylık dönemdeki ihracatın yüzde 94,1'ini

imalat sanayii, yüzde 3,9'unu tarım, ormancılık ve balıkçılık, yüzde 1,5'ini de madencilik ve taş ocakçılığı sektörü gerçekleştirdi.

Aylık ithalatta ise sanayi ürünlerinin payı yüzde 80,3'ten yüzde 82,6'ya yükseldi, madencilik ve taş ocakçılığının payı yüzde 10,8'den yüzde 10,7'ye, tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünlerinin payı yüzde 5,6'dan yüzde 3,9'a düştü.

Dört aylık ithalatta imalat sanayii ürünleri yüzde 79,9, madencilik ve taş ocakçılığı yüzde 13,3, tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünleri yüzde 3,7 pay aldı. İthalatın geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre dağılımında ise nisan ayları karşılaştırmasında ara mallarının payı yüzde 73,1'den yüzde 69,5'e, sermaye mallarının payı da yüzde 13,9'dan yüzde 13,8'e gerilerken, tüketim mallarının payı yüzde 12,9'dan yüzde 16,7'ya çıktı. Dört aylık ithalatın yüzde 70,3'ünü ara malları, yüzde 14,5'ini sermaye malları, yüzde 15,1'ini tüketim malları oluşturdu.

Verilen teşvik geri alınır mı?

Ferit Barış PARLAK

31 Mayıs 2024 Cuma

Yerli/yabancı binlerce firma teşviklerden faydalaniyor...

Bu teşviklerle teknolojisini geliştiren, ihracatını/istihdamını artıran, kalkınmaya katkı sağlayan da var...

Teşvik avantajından yıllarca faydalanıp, haksız rekabetle mevcut şirketlere de zarar verip, kalkınmaya set çekenler de var...

İlginçtir, yıllarca desteklenen şirketlere:

“Senelerdir bu kadar teşvik veriyoruz... Teknoloji geliştirdin mi? İstihdamını, ihracatını artırdın mı?” gibi sorular da sormuyoruz...

“Milletin parasını sana kullandırdık ama sen bu avantajı nasıl kullandın?

Millete geri ödemek için hangi adımları attın/atıyorsun?” gibi sorgulamalar da yapmıyoruz...

Ve, kurunun yanında yaşı yakıyoruz...

KDV İstisnası; KDV indirimi; Gümrük Vergisi Muafiyeti...

Vergi İndirimi; Sosyal Sigortalar Prim Desteği (İşçi ve işveren payı)...

31.05.24

Gelir Vergisi Stopajı İndirimi; Faiz Oranı Desteği; Arazi Tahsisi; Ar-Ge Teşviği gerçekten üreten, geliştiren, ekosisteme katkı sunanlar için olmalı...

AB Türkiye Delegasyon Başkanı Büyükelçi Nikolaus Meyer-Landrut...

Farklı bir açıdan bakarak durumumuzu özetlemiş “Türkiye’de Su projeleri için hibeler verdik...

Hibe projeleri, hibe bitince devam etmiyor...

Oysa biz projelerde sürdürülebilirlik istiyoruz; etkisi zamana yayılan ve uygulama dönemi bitse de devam eden projeler istiyoruz...

Bu nedenle hibeden vazgeçip, kredi vereceğiz.”

VELHASIL

En basit anlatımıyla...

Teşvik teknoloji/üretim/ihracat odaklı, yatırım geliştirici, ölçek büyütücü, ülke ekonomisi için kalkınma hedefli yatırımlara verilmeli...

Ülkeye/ekosisteme/bütçeye/milllete kazandırmayan...

Hatta haksız rekabet ile mevcut yatırımcıya da zarar veren “sözde yatırımlar”ı teşvik etmek ve bu teşviği yıllarca sürdürmek yerine teşvikli her yatırımı “etkin ve verimli kaynak kullanımı” adına sorgulamalı...

Ve hatta...

Avrupa’da ki bazı ülkeler gibi, amacına ulaşmayan teşvik, geri alınmalı...

Abdulkadir Selvi

Amerika'nın PKK'ya devlet kurdurma oyunu

HİÇBİR konunun üzerinde bu kadar ısrarla durduğumu hatırlamıyorum.

Çünkü bu olay ülkemiz açısından bir beka sorunu. Amerika'nın oyunu bitmiyor. Irak'ı ve Afganistan'ı işgal eden, Suriye'yi iç savaş bataklığına sokan, Gazze'de ise İsrail'in katliamlarına destek veren Amerika bize bir tuzak kuruyor.

MİMARİ MCGURK

Eğer bir Amerikan planı varsa ondan endişe etmek lazım.

Planın adı PKK terör örgütüne Suriye'de önce özerk bir yönetim kurdurmak sonra bunu PKK devletine dönüştürmek.

Planın mimarı ABD'nin Ortadoğu sorumlusu McGurk.

McGurk olarak yazılır ama PKK'nın hamisi olarak okunur.

AMERİKALI GENERAL İTİRAF ETTİ

Amerika'nın SDG oyunun ne olduğunu ve McGurk'un ne kadar tehlikeli bir adam olduğunu ABD Özel Kuvvetler Komutanı Org. Raymond Thomas anlatıyor.

“Onlar kendilerine resmi olarak YPG diyorlardı ki Türkler, bunun PKK ile aynı olduğunu söylüyor ve ‘Benim terörist bir düşmanımla muhatap oluyorsunuz, bunu müttefik olarak nasıl yapabilirsiniz?’ diyordu. Biz de bunun üzerine onlara isimlerini değiştirmeleri gerektiğini söyledik. Bir gün sonra adlarının ‘Suriye Demokratik Güçleri’ olduğunu ilan ettiler. Adlarının ortasına ‘demokratik’ ifadesini koymalarının zekice bir hamle olduğunu düşündüm. Brett McGurk gibi bir partnerim olduğu için şanslıyım çünkü (SDG unsurları) benim veremeyeceğim şeyleri istiyorlardı. Suriye'nin

geleceğinin konuşulduğu Cenevre ve Astana gibi yerlerde masada olmak istiyorlardı. PKK ismi altında hiçbir zaman masada olamazlardı. Bu yüzden onları askerileştirdik ve Brett McGurk, onları bu şekilde görüşmelerin içinde tuttu ve bizim iyi bir ortağımız olmaları için onlara gerekli meşruiyeti sağladı.”

PKK HANÇERİ

ABD işte bu. McGurk işte bu.

Bu yüzden diyorum ki tehlikeli büyük.

Trump, Irak’tan çekilme kararı alınca McGurk karşı çıkıp istifa etmişti. Biden ile yeniden başımıza bela oldu.

McGurk, Biden’ın gittiğini, Trump’ın geldiğini görüyor. Hançeri sırtımıza saplayıp öyle gitmeye hazırlanıyor.

ABD, 11 Haziran’da Suriye’nin kuzeyinde PKK’nın kontrolünde sözde bir seçim yaptırmayı planlıyor.

MÜNBIÇ’TEN TÜRKİYE SINIRINA KADAR

Önce 30 Mayıs tarihini ilan etmişlerdi. Ancak gelen tepkiler üzerine bunu 11 Haziran’a ertelediler.

Suriye’nin kuzeyinde Münbiç’ten başlayıp sınırlarımıza kadar uzanan bölgede 133 yerel yönetimin belirlenmesi amacıyla seçim yaptırmayı planlıyorlar.

Bu bölgeler neresi? Tabka, Afrin, Deyrezor, Rakka, Münbiç ve Cezire olmak üzere tam Türkiye sınırından başlayıp Suriye’nin derinliklerine kadar inecek bir bölgeyi kapsıyor.

SURİYE DEVLETİNİN ONAYI YOK

Suriye toprakları üzerinde seçim yapılacak ancak Suriye devletinin bundan haberi yok. Suriye devletinin onayı yok.

Peki Suriye’nin toprak bütünlüğü nasıl korunacak? Yarın DEAŞ da kendi bölgesinde böyle bir iş yapmaya kalkarsa ne olacak?

Suriye Kürt Ulusal Konseyi bu seçime karşı olduğunu açıkladı. Yerel Arap aşiretleri bu seçime karşı çıktı.

Tabii seçim PKK’nın kontrolünde yapılıyor. PKK ne yaptı? Kamışlı’da Suriye Demokratik Güçlerinin bürosunu basıp iki kişiyi öldürdü.

Yani şimdiden sindirme ve korkutma politikalarını uygulamaya başladı.

TÜRKİYE'DE YAPTIKLARI

Türkiye'de örgütün etkin olduğu zamanlarda Güneydoğu'da PKK aynı şeyleri yapıyordu. PKK'nın işaret ettiği partiye oy çıkmayan köyleri basıyor AK Parti'nin adaylarını katlediyordu. Van'da Aydın Ahi çocuklarının gözleri önünde öldürüldü. Ağrı'da AK Parti'nin sandık müşahidi Mevlüt Bengi'yi elektrik direğine astılar.

Türkiye'de bunu yapan Suriye'de ne yapmaz.

SEÇİME KATILMA ŞARTLARI

Peki seçimlere nasıl katılınacak? Onu da anlatayım. PKK'nın oluşturduğu bir yüksek seçim kurulu var. Onun onayladığı adaylar seçimlere girebilecek. Peki o bölgedeki Kürtlerin, Arapların tamamı oy kullanabilecek mi? Hayır yok da bir kriteri var. PKK'nın silahlı eylemlerinde yer alan ve 5 yıldır bölgede oturanlar arasından 18 yaşını geçmiş olanlar oy kullanabilecekler. Buna sadece PKK'lılar aday olabilir ve sadece PKK'lılar oy kullanabilir deseniz daha dürüstçe olurdu.

ÖZERKLİK İLANI

11 Haziran ilk adım olacak. Ancak başlangıç olarak çok tehlikeli bir adım.

Çünkü seçimden sonra ise özerk yönetim ilan etmeye hazırlanıyor. Böylece PKK, ABD'nin himayesinde uluslararası bir statüye kavuşmuş olacak. Bir terör örgütü meşruiyet elde edecek.

ERDOĞAN'IN UYARISI

Bu konuda kararlı olmalıyız. Askeri harekât gerekiyorsa askeri harekâtı göze almalıyız.

Çünkü ilk adımda başarılı olurlarsa devamı gelir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın EFES tatbikatında yaptığı kararlılık vurgusu önemliydi.

Erdoğan, "Suriye'nin toprak bütünlüğüne dair eylemleri yakından takip ediyoruz. Türkiye, güney sınırlarının hemen ötesinde, Suriye ve kuzeyinde terör örgütünün teröristan kurmasına asla izin vermeyecek" dedi.

TÜRKİYE'NİN KARARLILIĞI

11 Haziran tarihi yaklaştıkça Türkiye'den sert uyarılar yapılmaya başlandı. Milli Savunma kaynakları da sözde seçim çalışmalarının kabul edilemez olduğunu belirten bir açıklama yaptı.

Milli Savunma kaynakları, PKK'nın Suriye'de sözde yerel seçim hazırlıklarına ilişkin sorular üzerine şunları söyledi: "Terör örgütü, üçüncü tarafların verdiği cesaret ve destekle kendini meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Sözde seçim çalışmaları Suriye'nin toprak bütünlüğü açısından kabul edilemez bir durum olduğu gibi bölgede huzurun ve barışın sürdürülebilmesi açısından olumsuz etkiler doğurabilecek potansiyele de sahiptir."

BERTARAF EDİLECEK

Savunma kaynaklarının açıklamasında MGK bildirisine atıfta bulunularak, "MGK bildirisinde ifade edildiği gibi Irak ve Suriye'de gasp ettiği toprakları terör yuvası haline getiren PKK/KCK-PYD/YPG'nin ve ona sağlanan desteğin bölgemizdeki tüm unsurlarıyla birlikte bertaraf edileceğini, milli güvenliğimiz ve komşularımızın toprak bütünlüğü hilafına herhangi bir oldubittiye fırsat verilmeyeceğini bir kez daha vurguluyoruz" denildi.

Bu ses Türkiye'nin sesidir.

Bu uyarı Türkiye'nin uyarısıdır.

11 Haziran'da PKK'ya seçim yaptırmak isteyenlerin bunu dikkate almasında yarar var.

Yoksa Türkiye kararlı.

Nokta...

Esfender KORKMAZ

İhracatta neden geri düştük?

Nisan 2024 dış ticaret verileri açıklandı. Bu sene ilk çeyrekte dış ticaret açığı azalmışken, Nisan ayında arttı. Çünkü Nisan ayında geçen yıla göre ihracatta artış olmazken, ithalat yüzde 4 oranında arttı.

DIŞ TİCARET				
	NİSAN MİLYAR DOLAR	GEÇEN YILA GÖRE DEĞİŞME (YÜZDE)	OCAK NİSAN MİLYAR DOLAR	GEÇEN YILA GÖRE DEĞİŞME (YÜZDE)
İHRACAT	19,2	0,1	80,8	2,7
İTHALAT	29,1	4	113,1	-9
DIŞ TİCARET AÇIĞI	-9,9	12,9	-30,2	-30,5

Kaynak: TÜİK

İhracatın neden artmadığına cevap olarak;

İhracatçılar Meclisi, “Yüksek Maliyet Türkiye’yi Avrupa’dan daha pahalı bir ülke haline getirdi” diyor.

Ege İhracatçılar Birliği “Türkiye ihracatçı ülke olmaktan çıkmak zorunda kalacak” diyor.

Gerçekten maliyet artışı var mı?

TÜİK verilerine göre; 2023 yılı ilk çeyrekte, ihracat birim değer endeksi 114,8 iken 2024 ilk çeyrekte 113,2’ye geriledi. İhracat birim değer endeksi bir yıl öncesine göre yüzde -2,8 oranında geriledi. Bu demektir ki ihraç ettiğimiz malların fiyatı düştü.

Dış ticaret haddi, ihracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksine oranlanmasıyla elde edilir. Değer artıyorsa, ülke lehine düşüyorsa ülke aleyhine bir durum var demektir.

Dış ticaret hadleri 2023 Mart ayında 86,7 iken, 2024 Mart ayında 87,2 oldu.

Demek ki, dış ticaret hadleri lehimize gelişti. Oysaki ihracat birim değer endeksi aleyhimize gelişmişti.

Bunun nedeni ithalat birim değer endeksinin, ihracat birim değer endeksine göre daha çok düşmüş olmasıdır.

Mamafih, 2024 ilk çeyrekte ihracat birim değer endeksi bir önceki yıla göre yüzde -2,8 gerilerken, ithalat birim değer endeksi daha fazla yüzde -6,8 geriledi.

Yani ithal ettiğimiz malların fiyatı daha fazla düştü. İhracat malı üretimi içinde ithal girdi payı yüksek olduğu için, İhracatçının maliyet artışından şikâyet etmemesi gerekiyor.

Öte yandan son bir yılda eğer kur artışı enflasyonun üstünde olsaydı, bu da ihracat maliyetlerini artırır. Çünkü ihracat malı üretiminde kullanılan ithal girdi fiyatları daha fazla artardı ve üretim maliyetlerine yansıtılacaktı. Gerçekte ise tersi oldu;

*2023 Nisan ayında ortalama dolar kuru 19,3479 iken, 2024 Nisan ayında 32,3465 TL oldu. Yıllık artış yüzde 67,18 oldu.

*Aynı dönemde TÜFE oranı daha yüksek 69,80 oldu.

Demek ki ihracat maliyetleri demek doğru değil. İhracatçılar ihracatta gerçek sorunlar nedir bilmiyorlar. Zahmet edip bu verileri araştırmamışlar.

Onlar kur artsın rekabet gücümüz artsın diyorlar. Ancak gördük ki, kur artışı ihracat artışı yaratamıyor.

2023 Nisan ayında Merkez Bankası TÜFE bazlı reel kur endeksine göre TL döviz sepetine karşı, yüzde 40,89 oranında daha düşük değerde idi, bu sene 2024 Nisan ayında hâlen yine yüzde 40,33 oranında daha düşük değerdedir. Yani geçen sene de bu sene de kur yüksek, TL yüzde 40 daha düşük değerdedir. Kur yüksek olmasına rağmen ihracatta artış yoktur.

Zira kurun değerlenmesi, ihracatta rekabet gücünü artırır ve fakat eğer ihracat malı üretiminde kullanılan ithal girdi payı yüksek ise bir işe yaramaz.

Türkiye’de ihracat malı üretiminde ithal girdi oranı nedir? Kesin veri yoktur. Ancak on sene öncesinde İhracatçılar Meclisi bu oranın yüzde 80 olduğunu açıklamıştı. O zaman ihracatta yerli katma değer sadece yüzde 20 oluyor ve yüksek kur bu nedenle rekabet gücümüzü artırmıyor. Eğer bu oranı yüzde 40 ve altına düşürürsek, ancak o zaman kur artışı ihracatta rekabet gücümüzü artırır.

31.05.24

Türkiye’de ihracatın artması için, hükûmetin üretimde kullanılan ithal girdi payını düşürmesi lazım. Bu alanda ikame yatırımları teşvik etmesi gerekir. Ama hükûmet Çin ithalat lobisine karşı duramıyor, ihracatçılar da iktidara yandaşlıkta yarışıyor ve bu nedenle adım atamıyorlar.